

**Аналіз регуляторного впливу
проекту наказу Фонду державного майна України «Про затвердження
Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних
товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні»**

I. Визначення проблеми

Відповідно до Закону України «Про Фонд державного майна України» Фонд державного майна України (далі – Фонд) є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Правові засади здійснення оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності в Україні визначені Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».

Відповідно до статті 9 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» методичне регулювання оцінки майна здійснюється у відповідних нормативно-правових актах з оцінки майна: положеннях (національних стандартах) оцінки майна, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, методиках та інших нормативно-правових актах, які розробляються з урахуванням вимог положень (національних стандартів) і затверджуються Кабінетом Міністрів України або Фондом.

Динамічні зміни, що відбуваються в суспільстві та економіці, зумовлюють необхідність постійного розвитку оцінки майна та професійної оціночної практики.

У зв'язку з набранням чинності 07 березня 2018 року Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» відбулися зміни в правових, економічних та організаційних основах приватизації державного і комунального майна, зокрема, змінено класифікацію об'єктів приватизації, порядок та способи приватизації, а також формування стартової ціни об'єктів приватизації.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» стартова ціна об'єкта великої приватизації визначається радником (у разі залучення). У разі необрання радника у процесі конкурсного відбору стартова ціна об'єкта великої приватизації встановлюється аукціонною комісією на підставі вартості, визначеної відповідно до Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року № 1891.

З огляду на зазначене, постановою Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 224 внесено зміни до Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року № 1891 (далі – Методика), шляхом викладення її у новій редакції, що зумовило необхідність розробки та приведення нормативно-правових актів Фонду у

відповідність до законодавства.

Пунктом 72 Методики встановлено, що оцінка пакетів акцій, що належать до об'єктів великої приватизації та у процесі підготовки до продажу яких не обрано радника, здійснюється шляхом проведення стандартизованої оцінки з визначенням їх оціночної вартості. За результатами проведення стандартизованої оцінки відповідно до цієї Методики складається акт оцінки пакета акцій, форма та порядок заповнення якого встановлюються Фондом.

Відповідно до пункту 73 Методики оціночна вартість пакетів акцій для їх продажу на аукціоні визначається органом приватизації шляхом проведення стандартизованої оцінки в порядку, що затверджується Фондом, в якому передбачено застосування основних методичних підходів (майнового, дохідного та порівняльного).

Стандартизована оцінка проводиться на підставі фінансової звітності акціонерного товариства, пакет акцій якого оцінюється. При цьому у фінансовій звітності відображається переоцінка необоротних активів відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності та вимог Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», проведена не більше ніж за один рік до дати оцінки.

Майновий підхід ґрунтується на визначенні вартості чистих активів акціонерного товариства з подальшим визначенням оціночної вартості пакета акцій як пропорційної до розміру пакета акцій частки вартості такого капіталу. Отриманий результат коригується коефіцієнтом властивостей пакета акцій, що оцінюється.

Розрахунок оціночної вартості пакетів акцій із застосуванням дохідного підходу ґрунтується на капіталізації усередненого розміру грошового потоку за два попередніх повних роки до дати оцінки та прогнозованого грошового потоку за рік, у якому проводиться оцінка, з поправкою на коефіцієнт властивостей пакета акцій, що оцінюється.

Порівняльний підхід ґрунтується на застосуванні за наявності інформації методу ринкових мультиплікаторів з використанням результатів продажу на аукціонах (за конкурсом з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону) або на фондових біржах пакетів акцій подібних акціонерних товариств відповідно за п'ять років або за шість місяців до дати оцінки пакета акцій, що оцінюється, та (або) методу середньозваженої вартості продажу акцій за результатами угод, укладених на фондових біржах з акціями акціонерного товариства, пакет акцій якого оцінюється, за півроку до дати оцінки оцінюваного пакета акцій, з поправкою на коефіцієнт властивостей такого пакета акцій.

Оціночна вартість пакетів акцій для конкурентного продажу визначається на підставі узгодження результатів оцінки, отриманих із застосуванням у процесі оцінки майнового, дохідного та порівняльного підходів. У разі неможливості застосування певного методичного підходу або отримання в результаті застосування певного методичного підходу від'ємного результату визначення оціночної вартості пакета акцій акціонерного товариства здійснюється шляхом узгодження результатів, отриманих під час застосування

методичних підходів, інформації для яких достатньо та (або) під час застосування яких отримано позитивне значення оціночної вартості.

У разі неможливості застосування жодного методичного підходу стандартизованої оцінки вартість пакета акцій визначається шляхом проведення його незалежної оцінки.

У зв'язку з цим виникла необхідність прийняття наказу Фонду «Про затвердження Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні» (далі – Проект наказу), який визначатиме організаційні та методичні засади проведення оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації), що належать державі.

Прийняття зазначеного наказу Фонду забезпечить реалізацію нових підходів до оцінки державного (комунального) майна, захист майнових прав та інтересів держави (територіальної громади) у випадках приватизації об'єктів права державної власності та інших випадках їх відчуження, об'єктивне визначення вартості об'єктів права державної власності в процесі приватизації таких об'єктів шляхом проведення стандартизованої оцінки пакетів акцій державним органом приватизації самостійно та виконання завдання щодо обсягу надходження коштів до державного бюджету від приватизації державного майна.

Стандартизована оцінка - оцінка, що здійснюється самостійно державним органом або органом місцевого самоврядування з використанням стандартної методології та стандартного набору вихідних даних, за результатами якої складається акт оцінки, в якому визначається оціночна вартість.

Прийняття Проекту наказу дасть змогу привести нормативно-правові акти Фонду державного майна України у відповідність до вимог Методики і законодавства про приватизацію та удосконалити процедуру проведення стандартизованої оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), що підлягають продажу на аукціонах.

Дія Проекту наказу розповсюджується на:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

II. Цілі державного регулювання

З метою приведення нормативно-правових актів Фонду державного майна України у відповідність до вимог Методики пропонується прийняти наказ Фонду «Про затвердження Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні», який визначатиме організаційні та методичні засади проведення оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації), під час їх продажу органами приватизації на аукціоні.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення зазначених цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час розробки Проекту наказу розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
1. Розробити проект наказу Фонду «Про затвердження Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні»	Розробити проект наказу Фонду «Про затвердження Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні», що дасть змогу привести його положення у відповідність з новим законодавством, забезпечивши визначення процедури стандартизованої оцінки та порядок заповнення актів оцінки пакетів акцій акціонерних товариств незалежно від типу, створених у процесі приватизації (корпоратизації), що належать державі, для продажу на аукціонах.
2. Залишити наказ Фонду державного майна України від 23 січня 2004 року № 105 «Про затвердження Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для конкурентного продажу» без змін	У такому випадку залишиться проблема неузгодженості вимог Методики з нормативно-правовими актами Фонду, які регулюють процедуру проведення стандартизованої оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, що підлягають продажу на аукціоні, а також вимоги до форми та порядку складання актів оцінки пакетів акцій акціонерних товариств.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1. Прийняття Проекту наказу	Забезпечення захисту майнових прав та інтересів держави (територіальної громади) у випадках приватизації об'єктів права державної власності (пакетів акцій) та інших випадках їх відчуження внаслідок запровадження процедури, підходів, методів та оціночних процедур під час проведення стандартизованої оцінки таких об'єктів.	Відсутні
2. Неприйняття Проекту наказу	Якість проведення стандартизованої оцінки та об'єктивність визначення оціночної вартості однієї акції акціонерних товариств залишиться незмінною.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Стандартизована оцінка пакетів акцій акціонерних товариств здійснюється самостійно державним органом або органом місцевого самоврядування і не має впливу на сферу інтересів громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1. Прийняття Проекту наказу	Забезпечення об'єктивного визначення вартості об'єктів права державної власності в процесі приватизації таких об'єктів шляхом проведення стандартизованої оцінки пакетів акцій державним органом приватизації самостійно.	Відсутні
2. Неприйняття Проекту наказу	Якість проведення стандартизованої оцінки та об'єктивність визначення пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні, залишиться незмінною.	Відсутні

Безпосередніми користувачами наказу Фонду від 23 січня 2004 року № 105 «Про затвердження Порядку визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для конкурентного продажу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 січня 2004 року за № 135/8734, та відповідно Проекту наказу являються державні органи або органи місцевого самоврядування, які проводять стандартизовану оцінку пакетів акцій акціонерних товариств самостійно.

Відповідно до Переліку об'єктів великої приватизації державної власності, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 р. № 36-р, кількість об'єктів великої приватизації, які підлягають виставленню на продаж на аукціонах, становить 18 акціонерних товариства.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	18	-	-	-	18
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100	-	-	-	100

У зв'язку з тим, що стандартизовану оцінку пакетів акцій акціонерних товариств здійснюють державні органи або органи місцевого самоврядування самостійно, реалізація Проекту наказу не потребуватиме додаткового фінансування з Державного бюджету України та не потребує витрат суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб.

IV. Вибір оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
1. Прийняття Проекту наказу	4	Забезпечення якості та об'єктивності визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні, під час проведення

		стандартизованої оцінки.
2. Неприйняття Проекту наказу	1	Поставлені цілі не будуть досягнуті. Залишиться невідповідність нормативно-правових актів з оцінки майна вимогам законодавства з приватизації, що може призвести до втрати потенційних об'єктів приватизації і як наслідок до недоотримання надходжень коштів до Державного бюджету України

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
1. Прийняття Проекту наказу	Забезпечення якості та об'єктивності визначення оціночної вартості пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для продажу на аукціоні, під час проведення стандартизованої оцінки	Відсутні	У разі прийняття акта повною мірою забезпечується досягнення цілей.
2. Неприйняття Проекту наказу	Відсутні	Відсутні	Залишиться невідповідність нормативно-правових актів з оцінки майна вимогам законодавства з приватизації, що може призвести до невиконання завдань щодо продажу об'єктів приватизації і як наслідок до недоотримання надходжень коштів до Державного бюджету України

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи /причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику впливу зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
1. Прийняття Проекту наказу	Реалізація Проекту наказу забезпечить досягнення передбачених цілей.	Позитивно на дію цього регуляторного акта впливає те, що акт викладений прозоро та чітко, а також відповідає вимогам актів вищої юридичної сили.
2. Неприйняття Проекту	Залишиться невідповідність	Вплив зовнішніх факторів на

наказу	нормативно-правових актів з оцінки майна вимогам законодавства з приватизації, що може призвести до невиконання завдань щодо продажу об'єктів приватизації і як наслідок до недоотримання надходжень коштів до Державного бюджету України	дію регуляторного акта не очікується.
--------	---	---------------------------------------

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Нормативно-правова база, що регулює питання оцінки об'єктів права державної власності для цілей приватизації, включає: закони України «Про приватизацію державного і комунального майна», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Методику оцінки майна, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року № 1891 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 224), Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року № 1440, та інші національні стандарти оцінки.

Предметом регулювання Проекту наказу є приведення у відповідність нормативно-правового акта Фонду до вимог Методики в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 224 та запровадження організаційних та методичних засад стандартизованої оцінки та складання актів оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, що належать державі, для продажу на аукціоні.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

У зв'язку з тим, що стандартизовану оцінку пакетів акцій акціонерних товариств здійснюють державні органи або органи місцевого самоврядування самостійно, реалізація Проекту наказу не потребуватиме додаткового фінансування з Державного бюджету України та не потребує витрат суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, а навпаки сприятиме збільшенню його доходів.

Прийняття та оприлюднення Проекту наказу в установленому порядку забезпечить доведення його до відома органів державної влади і органів місцевого самоврядування, на які поширюватиметься дія акта.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів.

Прийняття Проекту наказу не приведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з Державного бюджету.

Можлива шкода у разі настання очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

Державний контроль за додержанням вимог цього регуляторного акта буде здійснюватися центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері приватизації, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії Проекту наказу необмежений у часі на підставі того, що Методика, у відповідність з якою приводяться положення наказу, не має обмеження дії в часі.

Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на вимогах яких базується проект.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Для відстеження результативності проекту наказу основними показниками результативності дії регуляторного акта визнано:

розмір коштів, що надійдуть до Державного бюджету;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб - оцінювачів, на яких поширюватиметься дія акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб - оцінювачів з основних положень акта;

кількість актів оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, складених на підставі такого нормативно-правового акта;

кількість складених актів оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, які відповідають вимогам Методики та такого нормативно-правового акта;

кількість складених актів оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, які не відповідають вимогам Методики та такого нормативно-правового акта;

кількість висновків рецензентів щодо якості та достовірності оцінки пакетів акцій акціонерних товариств, що пропонуються для конкурентного продажу;

кількість виданих наказів органом приватизації про затвердження актів оцінки.

Проект регуляторного акта розміщено на офіційному сайті Фонду державного майна, що є достатнім для інформованості широкої громадськості та фахівців в сфері оцінки, з метою вивчення Фондом державного майна їх

думки з приводу результативності запроваджених актом заходів.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до законодавства Фонд державного майна України здійснюватиме базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторного акта у строки, визначені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності акта здійснюється до набрання чинності зазначеним проектом наказу шляхом вивчення думки спеціалістів у сфері оцінки та широкої громадськості.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років після набрання ним чинності.

Результативність змін, що вносяться до наказу, вивчатиметься Фондом державного майна України протягом року з дати набрання чинності актом під час повторного відстеження його результативності. За результатами такого відстеження буде проведений порівняльний аналіз показників результативності акта до набрання ним чинності і після набрання чинності.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності акта.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено Департаментом оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності Фонду державного майна (01601, м. Київ, вул. Кутузова, 18/9, телефон/факс 200-34-21).

В.о. Голови Фонду

Віталій ТРУБАРОВ

«_____» _____ 2019 року